

A composite image showing a powerful waterfall cascading down a rocky cliff on the left, and high-voltage power lines with pylons stretching across a valley on the right.

STRATEGISK PLAN 2019-2024

LANGE LINJER

A circular logo with a teal-to-white gradient background. The text 'KRAFT' is in large, bold, black letters, and 'MUSEET' is in smaller, bold, black letters below it.

KRAFT
MUSEET

STOR SPENNING

Framsidedfoto:

*Rjukandefoss i Tysso. Foto
frå 1967. Kraftmuseet sitt
arkiv*

*Kraftlinjer og master i
Tyssedal. Foto frå 1915.
Kraftmuseet sitt arkiv*

*Anleggsarbeid i røygata,
Tyssedal. Foto frå 1910-12.
Kraftmuseet sitt arkiv*

*Frå musikalen «Albert og
Leonie» i Lindehuset, april
2019. Foto Kraftmuseet*

INNHALD

OM KRAFTMUSEET	side 4
VISJON, KJERNEVERDIAR, HOVUDMÅL	side 5
OFFENTLEGE FØRINGAR	side 7
SUKSESSFAKTORAR	side 10
STRATEGIAR	side 11
KORTVERSJON AV PLANEN	side 16

OM KRAFTMUSEET

Kraftmuseet – Norsk vasskraft- og industristadmuseum, er ei stifting med egne vedtekter og styre. Museet har hovudkontor i Naustbakken 7 i Tyssedal, og har arenaer og publikumstilbod både i Tyssedal og Odda.

Museet vart stifta 9. desember 1988 som Odda Industristadmuseum. Stiftinga vart utvida i år 2000 og skifta namn til Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum. Etter museumsreforma, fekk museet i 2003 status som konsolidert museum, og eit tematisk ansvarsmuseum. I 2018 bytte museet namn til Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum. Gjennom å vera ein del av NVE si museumsordning, har Kraftmuseet konkrete oppgåver på nasjonalt plan.

Museet sin føremålsparagraf (§ 2 i vedtektene):

Museet skal samla inn og dokumentera, sikra, driva forskning og formidla historie knytt til elvar og vatn, vasskraftproduksjon, elektrisitet, kraftkrevjande industri og industristaden.

Det er eit overordna mål å syna mennesket i høve til heim, arbeidsplass, samfunn og natur. Museet skal vekke interesse for og samla materiale om vasskraftproduksjon og kraftkrevjande industri sine verknader på samfunnet: Teknisk, økonomisk, sosialt, politisk, kulturelt og miljømessig, gjennom formidling og undervisning, mellom anna knytt til museumsanlegget i Folgefonngata.

Museet har som mål å bli eit nasjonalt senter for kunnskap og rådgjeving om norsk vasskraftshistorie, og historie knytt til kraftkrevjande industri og samfunnet ikring. Museet har og som mål å bevare, forvalta og formidla kunnskap om det nasjonale kulturminnet Tyssedal Kraftanlegg (Tyssø I).

Museet skal stilla samlingane sine til disposisjon for andre kulturinstitusjonar og for vitenskapelege føremål generelt under føresetnad av tilfredsstillande sikring. Etter fagleg vurdering kan museet stilla samlingane til disposisjon for andre når tryggleiken er tatt i vare.

Museet kan ta i mot materiale til samlingane som gåve eller depositum og forvalta samlingane i tråd med avtalar og klausular.

Kraftmuseet er delt i tre avdelingar: Bygg og anlegg. Formidling og dokumentasjon. Administrasjon. I 2018 utførte museet 16,2 årsverk.

Museet sine hovudtema

Føremålsparagrafen til museet (over) peikar ut kva som er Kraftmuseet sitt arbeidsfelt:

- **Historie knytt til elvar og vatn, vasskraftproduksjon, elektrisitet, kraftkrevjande industri og industristaden**
- **Mennesket i høve til heim, arbeidsplass, samfunn og natur**
- **Vasskraftproduksjon og kraftkrevjande industri sine verknader på samfunnet: Teknisk, økonomisk, sosialt, politisk, kulturelt og miljømessig**

Gjennom si rolle i NVE si museumsordning har Kraftmuseet eit nasjonalt ansvar for: «**historien innenfor energi- og vassdragssektoren med hovedvekt på vannkraft, kraftoverføring, flom, konsekvenser av inngrep, samt miljøtiltak og vern av vassdrag.**» (OED Prop. 1 S (2017 – 2018))

VISJON, KJERNEVERDIAR OG HOVUDMÅL

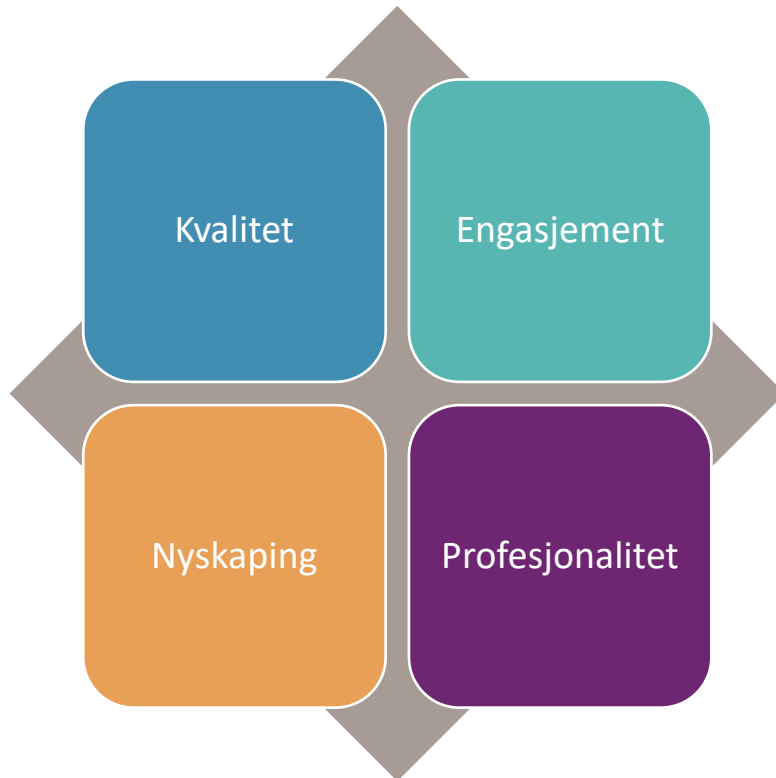
Visjon

Lange linjer – stor spenning

Bakgrunn: Kraftmuseet jobbar med dei lange **historiske linjene**, men òg med historia og funksjonen til dei konkrete **kraftlinjene** – som er ei fysisk kopling mellom kraftproduksjonen og industrien, og mellom kraftproduksjonen og industristaden/heimane. Kraftlinjene har **spenning** i volt, og heile tematikken til museet er full av spenning og **spenningar**: Den store forteljinga om dei raske skifta frå bondesamfunn til turistidyll, og vidare til industristad. Kampene, sigrane, nederlagene. Lidenskapen, latteren, gråten. Ikkje minst **spenningane** i store dilemma, som: skal vi verne naturen, eller skal vi byggja ut?

Kjerneverdier

Fire grunnleggande kjerneverdier skal gjennomsyra verksemda:

Hovudmål

I hovudmålet tek vi ut essensen av føremålsparagrafen, og legg inn element frå dei forventingar som blir sette til konsoliderte museum både frå styresmaktene og samfunnet rundt oss:

Kraftmuseet skal vera eit sterkt museumsfagleg miljø som med engasjement og kvalitet forvaltar og formidlar kulturminne og historie. Museet skal vera relevant i samtida, og det leiande museet nasjonalt innan våre hovudtema.

OFFENTLEGE FØRINGAR

Det finst ei rekkje dokument i form av meldingar, rapportar, tildelingsbrev osv., der dei ulike forvaltingsnivåa kjem med styringssignal eller melder forventingar til musea. I kva grad desse skal brukast som rettesnor, må vurderast opp mot armlengds avstand-prinsippet. Kulturen si uavhengigheit skal også gjelda musea.

Den høgste og uomtvistelege premissen for museumsdrifta, er den internasjonale museumsorganisasjonen ICOM sin museumsdefinisjon (2007):

«Eit museum er ein permanent institusjon, ikkje basert på profit, som skal tena samfunnet og utviklinga av samfunnet og vera ope for publikum; som samlar inn, bevarer/konservrer, forskar i, formidlar og stiller ut materielle og immaterielle vitnesbyrd om menneska og deira omgjevnader med studie-, utdannings- og underhaldningssiktemål.»

Vidare følgjer moment frå eit utval relevante offentlege dokument:

Stortingsmelding nr. 49 (2008-2009) «Framtidas museum: Forvaltning, forskning, formidling, fornying»

- «Forvaltning: Musea sine samlingar skal sikrast og takast best mogeleg vare på for ettertida og gjerast tilgjengelege for publikum og for forskning. Viktige delmål vil vera gode tilhøve for sikring og bevaring, og fokus på prioritering og koordinering av samlingane.
- Forsking: Forsking og kunnskapsutvikling ved musea er eit naudsynt fagleg grunnlag for innsamling, dokumentasjon og formidling. Eit delmål vil vera auka forskningssamarbeid, både i museumsnettverket og mellom musea og forskingsmiljø i kunnskapssektoren.
- Formidling: Musea skal nå publikum med kunnskap og opplevingar og vera tilgjengelege for alle. Det føreset målretta tilrettelegging for ulike grupper og aktuell formidling som fremjar kritisk refleksjon og skapande innsikt.
- Fornyning: Gjennom fagleg utvikling, nytenking og profesjonalisering skal musea vera oppdaterte og aktuelle i alle delar av verksemda, vera solide institusjonar og spela ei aktiv samfunnsrolle. Eit delmål vil vera å utvikla digital forvaltning og formidling.»

Stortingsmelding nr. 24 (2008-2009) «Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv»

«Visjonen for regjeringens IKT-politikk på kulturfeltet er å gjøre mest mulig av samlingene i våre arkiv, bibliotek og museer tilgjengelige for flest mulig ved fremtidsrettet bruk av IK-teknologiske løsninger. Samlingene skal være søkbare og tilgjengelige på tvers av hele abm-feltet, og innholdet skal formidles på en brukerorientert måte.»

Stortingsmelding nr. 10 (2011-2012) «Kultur, inkludering og deltaking»

«Ein inkluderande kultursektor er ein sektor der alle har like mogelegheiter til deltaking og til å utvikle sine skapande ressursar, uavhengig av faktorar som sosioøkonomisk-, kulturell- eller religiøs bakgrunn eller funksjonsevne.»

Stortingsmelding nr. 8 (2018-2019) «Kulturen kraft. Kulturpolitikk for framtida»

Meldinga er lite konkret på museumsfeltet, men har mellom anna eiga museumsmelding som tiltak:

«Kulturmeldinga vil bli etterfølgt av eigne stortingsmeldingar og strategidokument som skal konkretisere behov og tiltak på delområde av kulturpolitikken. Regjeringa vil leggje fram kunstmelding (KUD), barne- og ungdomskulturmeldinga (KUD/KD), museumsmelding (KUD), språkmelding (KUD), nasjonal bibliotekstrategi (KUD) og strategi for kultur og reiseliv (KUD/NFD). Konkrete behov og tiltak som følgje av kulturmeldinga vil òg bli følgde opp i dei årlege budsjettproposisjonane til Stortinget. Regjeringa vil i 2020 også leggje fram ei stortingsmelding om kulturminnepolitikken (KLD).»

Hordaland fylkeskommune: PREMISS: KULTUR, Regional kulturplan (2015-2025)

«Musea er kunnskapsinstitusjonar. Brei kunnskapsformidling kjem til sin rett i møte med menneske. Både musea og kulturminnevernet må i større grad møte folk der dei er – i byen, på kjøpesenteret, i skulane og i nærmiljøa. Museumspolitikken må legge til rette for at slike møte vert moglege og at institusjonane er til stades på nye arenaer.»

Kommunedelplan for kulturminner i Odda kommune 2017-2022

«Tyssedal har mange interessante kulturminner, og mange er fredet. NVIM er en aktiv aktør i dette området og spiller en viktig rolle som formidler av disse verdiene. Mange av anleggene er fredet, som Inntaksdammen Vetlevatn, Rørgata over kraftanlegget, kraftstasjonen Tyssø I fra 1908.»

«Bygningene på industriområdene i Odda og i Tyssedal er registrerte og har vært gjenstand for grundige studier. Det samme kan ikke sies om inventar, maskineri og andre gjenstander. Disse bør registreres, fotograferes og inkluderes i en database i samarbeid med NVIM og SNU, og et representativt utvalg bør bevares.»

Både musea og kulturminnevernet må i større grad møte folk der dei er.

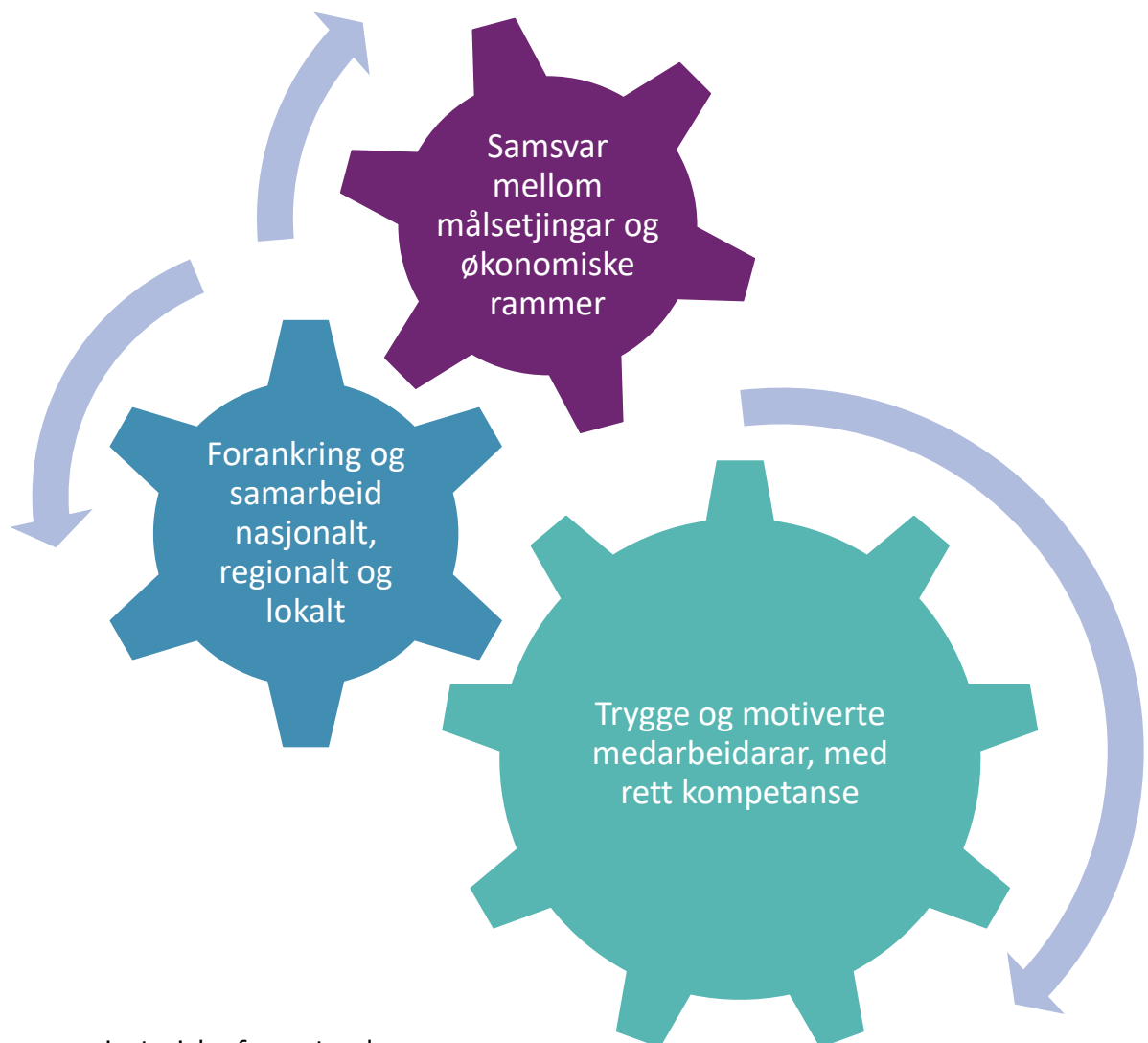
PREMISS: KULTUR

Foto frå Kraftmuseet sitt arkiv

SUKSESSFAKTORAR

Kraftmuseet har identifisert tre suksessfaktorar:

Og tre organisatoriske føresetnader:

- **Bygga kompetansen i museet**
- **Kvar dag laga ein knallkjekk arbeidsplass**
- **Retta oss i ryggen, brusa med fjøra!**

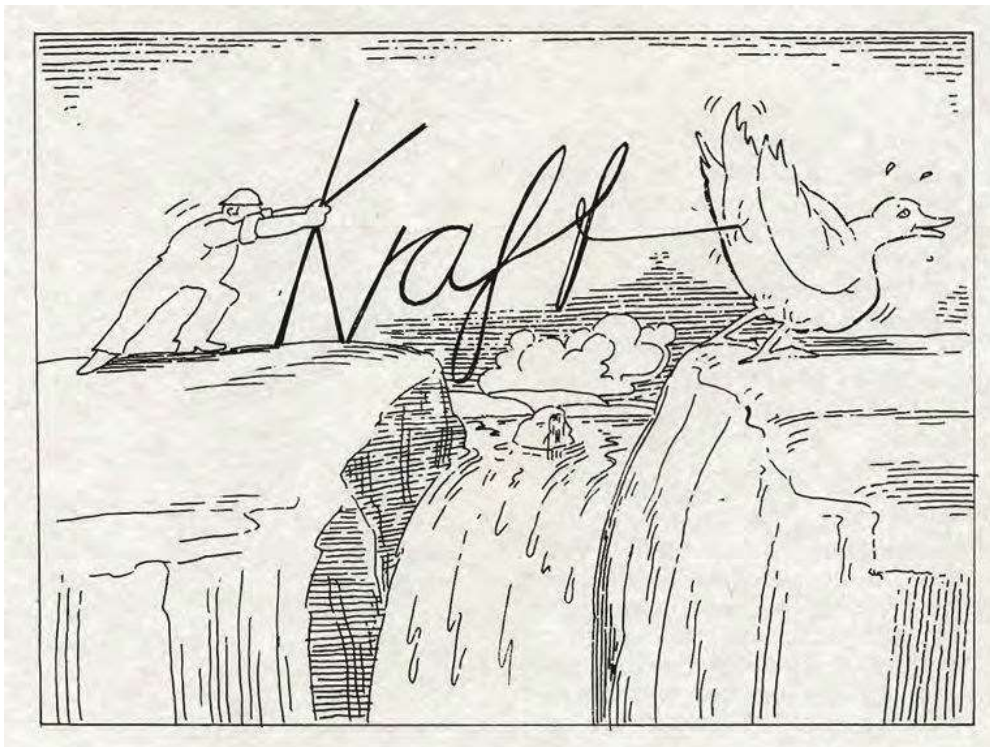
STRATEGIAR

Strategiane for planperioden er samla i fem punkt, kvar av dei med fire tilhøyrande hovudgrep/handlingar. Ytterlegare og meir detaljerte tiltak finst i museet sine delplanar: Samlingsplan, forskingsplan, sikringsplan, formidlingsplan og marknadsplan. Alle delplanar skal oppdaterast slik at dei følgjer opp den strategiske planen.

Strategi 1:

Kraftmuseet skal ta ei sterkare samfunnsrolle

- Setja klima og miljø på dagsordenen
- Vera aktiv part i regionalt reise- og kulturliv, og samarbeida med frivillig sektor
- Ha tett samarbeid med lokale bedrifter og kommune, og ha fleire lokale arrangement
- Styrka rolla som kompetansesenter innan våre tema

Frå utstillinga «Kampen om Alta». Morten M. Kristiansen, illustrasjon i magasinet Norsk natur under Alta-konflikten. NVE sitt arkiv

Strategi 2:

Kraftmuseet skal utvida og utvikla publikumsarenaer

- Utvikla Lindehuset til ny hovudarena, med Knudsen-senter som ein viktig del
- Fortetta og betra publikumstilbodet i Tyssedal kraftverk, inkl. Lilletopp
- Oppgradera KraftLaben, til den kjekkaste møteplassen for born i Odda
- Laga eit nytt, realistisk driftsopplegg for arbeidarbustadene i museet

Fotoprojeksjon i Lindehuset. Foto: Kraftmuseet

Strategi 3:

Kraftmuseet skal nå nye grupper med formidlinga

- Utvida opningstidene, og auka besøket til 30 000 i 2020 og 40 000 i 2024
- Ha tettare samarbeid med barnehagane og skulane
- Utvida den digitale formidlinga
- Ha fleire skiftande utstillingar, som gjev folk grunn til å komma igjen

Beautiful views!
Lilletopps! - Simon

I Freaking Love Norway!

Strategi 4:

Kraftmuseet sine kulturminne skal ha profesjonell forvaltning

- Utvikla og styrka Industriarkivet, og gjera tenestene til arkivet betre kjent
- Ha høg standard på vedlikehald av bygg, med vern gjennom bruk
- Skapa betre fasilitetar for gjenstandar og foto, og sikra alle objekt fysisk og digitalt
- Prioritera i samlingane, og gjera dei meir tilgjengelege, fysisk og digitalt

Frå restaureringa av Tyssedal kraftverk. Foto: Kraftmuseet

Strategi 5:

Kraftmuseet skal driva kunnskapsutvikling nasjonalt og internasjonalt

- Auka samarbeidet i NVE si museumsordning
- Utvikla ekspertisen innan museet sine hovudtema, og vera i front på dokumentasjon
- Driva nyskapande kunnskapsutvikling, og leggja til rette for andre si forskning
- Delta i nasjonale og internasjonale forskingsprosjekt

LANGE LINJER - STOR SPENNING

(slagord)

2019-2024

(periode)

Kraftmuseet skal vera eit sterkt museumsfagleg miljø som med engasjement og kvalitet forvaltar og formidlar kulturminne og historie. Museet skal vera relevant i samtida, og det leiande museet nasjonalt innan våre hovudtema

(hovudmål)

RASK
STRATEGISK
PLAN

Kraftmuseet skal ta ei sterkare samfunnsrolle

- Setja klima og miljø på dagsordenen
- Vera aktiv part i regionalt reise- og kulturliv, og samarbeida med frivillig sektor
- Ha tett samarbeid med lokale bedrifter og kommune, og ha fleire lokale arrangement
- Styrka rolla som kompetansesenter innan våre tema

Kraftmuseet skal utvida og utvikla publikumsarenaer

- Utvikla Lindehuset til ny hovudarena, med Knudsen-senter som ein viktig del
- Fortetta og betra publikumstilbodet i Tyssedal kraftverk, inkl. Lilletopp
- Oppgradera KraftLaben, til den kjekkaste møteplassen for born i Odde
- Laga eit nytt, realistisk driftsopplegg for arbeidarbustadene i museet

Kraftmuseet skal nå nye grupper med formidlinga

- Utvida opningstidene, og auka besøket til 30 000 i 2020 og 40 000 i 2024
- Ha tettare samarbeid med barnehagane og skulane
- Utvida den digitale formidlinga
- Ha fleire skiftande utstillingar, som gjev folk grunn til å komma igjen

Kraftmuseet sine kulturminne skal ha profesjonell forvaltning

- Utvikla og styrka Industriarkivet, og gjera tenestene til arkivet betre kjent
- Ha høg standard på vedlikehald av bygg, med vern gjennom bruk
- Skapa betre fasilitetar for gjenstandar og foto, og sikra alle objekt fysisk og digitalt
- Prioritera i samlingane, og gjera dei meir tilgjengelege, fysisk og digitalt

Kraftmuseet skal driva kunnskapsutvikling nasjonalt og internasjonalt

- Auka samarbeidet i NVE si museumsordning
- Utvikla ekspertisen innan museet sine hovudtema, og vera i front på dokumentasjon
- Driva nyskapande kunnskapsutvikling, og leggja til rette for andre si forskning
- Delta i nasjonale og internasjonale forskingsprosjekt

For å greia dette må vi: • Bygga kompetansen i museet • Kvar dag laga ein knallkjekk arbeidsplass • Retta oss i ryggen, brusa med fjøra!

KRAFT
MUSEET